VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Hallituksen esitys eduskunnalle katettuja joukkolainoja koskevan lainsäädännön uudistamiseksi

HE 203/2021 vp

Lainsäädäntöneuvos Antti Makkonen
Valtiovarainministeriö, rahoitusmarkkinaosasto

Eduskunnan talousvaliokunta 18.11.2021

Hallituksen esityksen tausta

- Katettuja joukkolainoja koskeva direktiivi
  - Katettujen joukkolainojen keskeisten ominaisuuksien harmonisointi
  - Sijoittajansuojan vahvistaminen
- Muut kuin direktiivipohjaiset muutostarpeet
  - Keskeisenä tavoitteena sääntelyn lähentyminen keskeisten verrokkimaiden kanssa
  - Taseen sitoutuneisuutta (*asset encumbrance*) koskevien riskien hallinnan edistäminen
- Eräitä teknisluonteisia täydennyksiä ja täsmennyksiä luottolaitoslainsäädäntöön

Direktiivin edellyttämät keskeiset muutokset

- Uusi lupakehikko: katettujen joukkolainojen liikkeeseenlaskua koskeva lupa (Fiva) erotetaan selkeästi luottolaitoksen toimiluvista (EKP)
  - Yhden luvan periaate säilyy edelleen.
- 180 päivän maksuvalmiusvaatimus
  - Kuinka paljon liikkeeseenlaskijan tulee varata likvidejä varoja etukäteen ennen jvk-lainan erääntymistä tai koronmaksua.
  - Käytetään jäsenvaltio-optio: vaatimus lasketaan viimeisen ehdottoman eräpäivän mukaan, jos jvk-lainassa mahdollisuus lykätä erääntymistä (*soft bullet*-ehto)
  - Voimassa olevassa laissa säädetty ainoastaan korkokassavirtoihin liittyvästä maksuvalmiusvaatimuksesta.
- Taloyhtiölainat kansallisena erityispiirteenä huomioitu katettuihin joukkolainoihin liittyvissä tietojen julkistamisvelvollisuuksissa.

Muut kuin direktiivilähtöiset muutokset

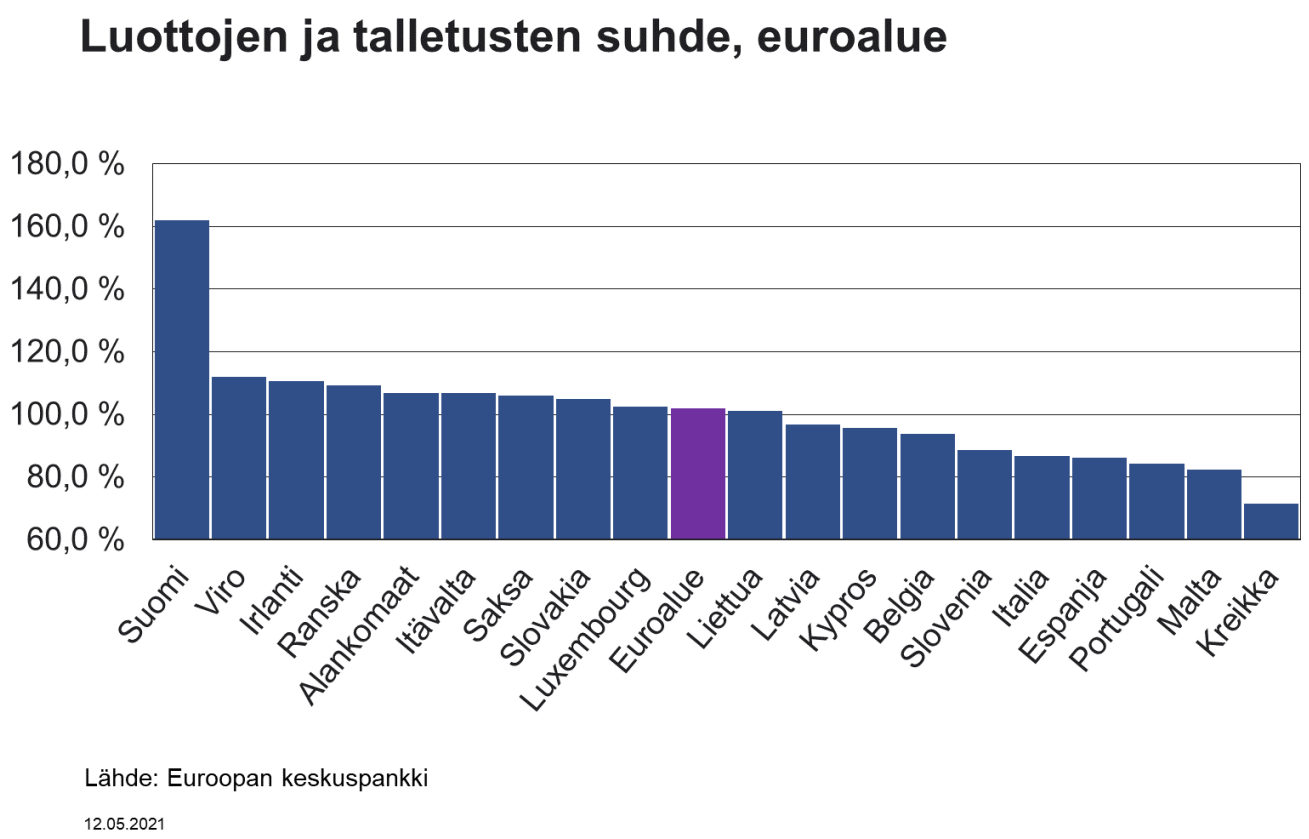
- Sallitaan ainoastaan paras laatuluokka (*premium*)
- Katettuja joukkolainoja koskevan keskijuoksuaikarajoitteen purkaminen.
- Katepoolin vakuusarvostukseen liittyvät muutokset
  - Ylivakuusvaatimus aina vähintään 2 % myös nimellisarvoperusteisesti
  - Asuntoluottoportfolioiden vakuusarvostus : max. 80 % asuntovakuuden vakuusarvosta (nyt: 70 %).
  - Järjestämättömien kiinteistövakuudellisten luottojen nolla-arvostuksen purkaminen; arvonlaskennassa tulee kuitenkin huomioida kohonnut luottoriski.
- Luottolaitosten on arvioitava taseen sitoutuneisuutta nykyistä tarkemmin; arviointi tehtävä hallitustasolla.
- Väliluottotoimintamalli ainoastaan pankkiryhmittymien sisäiseksi järjestelyksi; perusteltua järjestelyn valvottavuuden kannalta.

Kansainvälistä vertailua: Ruotsi vrt. Suomi

	Suomi	Ruotsi
Laatuluokitus	Vain *premium* (CRR 129 art.)	Vain *premium* (CRR 129 art.)
Lakisääteinen ylivakuus	Väh. 2 % (eräissä tilanteissa 5 %) nimellisarvoperusteisesti	Väh. 2 % nimellisarvoperusteisesti
Asuntoluottojen vakuusarvostus katepoolissa	70 % → 80 % vakuuden markkina-arvosta (kuitenkin max. 100% ”hard limit”)	75 % → 80 % vakuuden markkina-arvosta
Järjestämättömät kiinteistövakuudelliset luotot	Sallitaan vakuudeksi; kuitenkin kasvanut luottoriski huomioitava	Sallitaan vakuudeksi
Keskimaturiteettirajoite	Ei sovelleta	Ei sovelleta
Maksuvalmiusvaatimus (180 pv)	Lasketaan viimeisen ehdottoman eräpäivän mukaisesti	Lasketaan viimeisen ehdottoman eräpäivän mukaisesti
Täytevakuudet	Täytevakuuksien ja maksuvalmiusvaatimuksen kattamiseen käytettävien instrumenttien kriteerien yhtenäistäminen; täytevakuuksien käyttö mahdollista väliaikaisesti (20 % / CRR)	Vain maksuvalmiusvaatimus; erillisistä täytevakuuksista luovutaan

Esityksen vaikutukset

Riippuvuus markkinavarainhankinnasta

Lähde: Euroopan keskuspankki

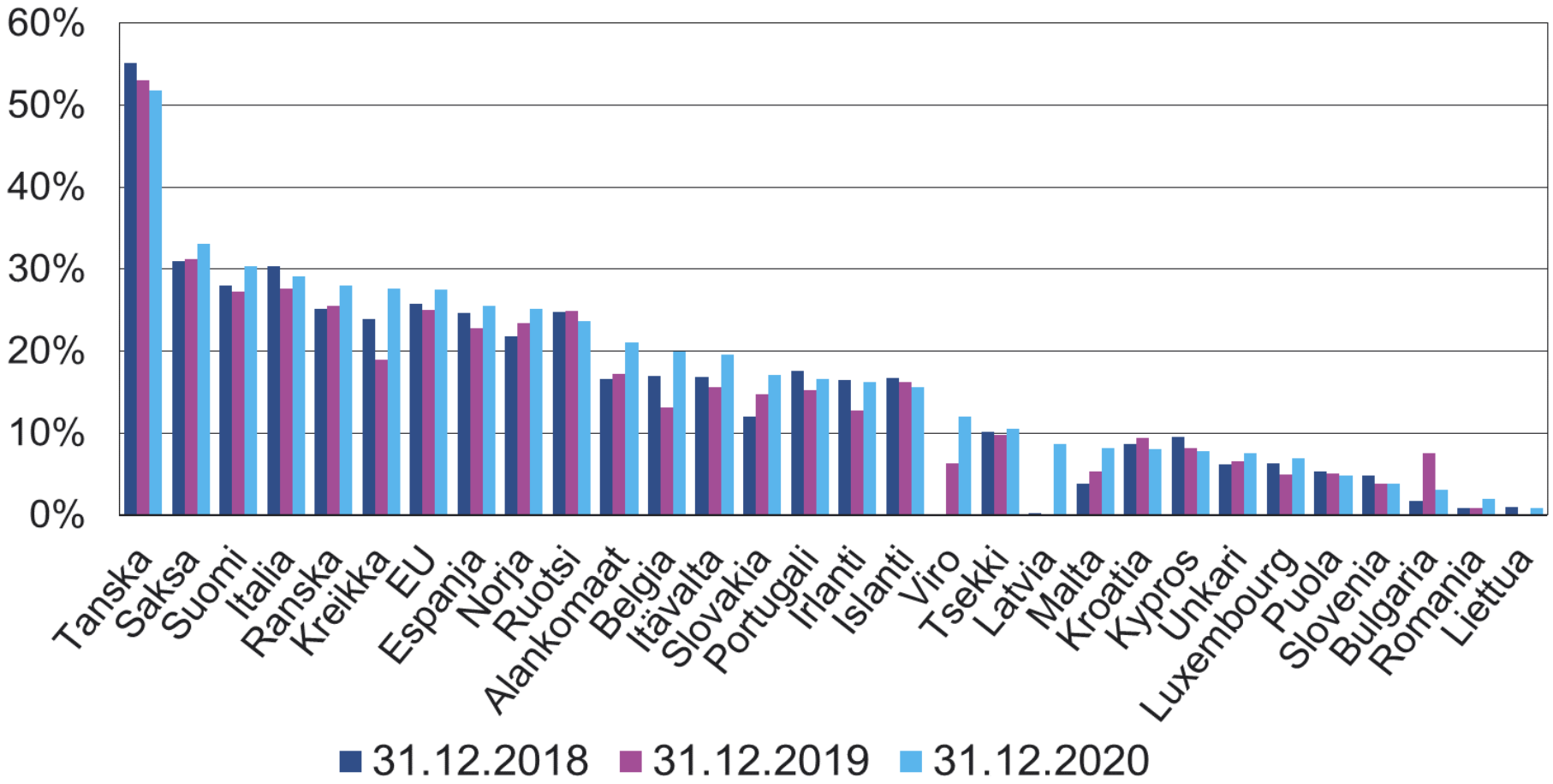
12.05.2021

- Suomalaiset pankit euroalueella poikkeuksellisen riippuvaisia markkinavarainhankinnasta.
- Markkinavarainhankinnalla siten erityisen suuri merkitys pankkitoiminnalle, mukaan lukien luotonannolle.
- Katetuilla joukkolainoilla suomalaiset pankit rahoittavat toimintaansa kokonaisuutena.
- Tasapainon löytäminen markkinavarainhankinnan hyvien edellytysten ja taseen sitoutuneisuuden välillä.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Taseen sitoutuneisuus

Painotettu keskiarvo maittain

Lähde: Euroopan pankkivalvontaviranomainen

12.05.2021

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Vaikutuksia

- Katettujen joukkolainojen markkinaehtoisuus säilyy edelleen.
- Säännösten muuttaminen lähemmäksi keskeisiä verrokkimaita asettaa kotimaiset luottolaitokset tasaveroisempaan asemaan kansainvälisesti.
- Häiriönsietokyvyn ja pankkitoiminnan vakauden vahvistuminen:
  - Parantaa ja joustavoittaa luottolaitosten edellytyksiä katettujen joukkolainojen liikkeeseenlaskuun
  - Puretaan esteitä pitkäaikaiselle varainhankinnalle (keskijuoksuaikarajoitteen purkaminen)
  - Taseen sitoutuneisuuteen liittyvien riskien tarkempi arviointi.
- Voi osaltaan vahvistaa luotonantoa erityisesti asuntoluotonannossa; tämä vaikutus arvioitu kuitenkin kokonaisuutena pieneksi.